

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
221/21. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2021. december 14.

A C-490/20. sz. ügyben hozott ítélet
Stolichna obshtina, rayon „Pancharevo”

Uniók polgársággal rendelkező olyan kiskorú, akinek a fogadó tagállam által kiállított születési anyakönyvi kivonata a gyermek szüleiént két azonos nemű személyt tüntet fel: a kiskorú állampolgársága szerinti tagállam anélkül köteles a kiskorú számára személyazonosító igazolványt vagy útlevelet kiállítani, hogy megkövetelne, hogy a saját nemzeti hatóságai előzetesen születési anyakönyvi kivonatot állítsanak ki

A tagállam szintén köteles elismerni a fogadó tagállamtól származó azon dokumentumot, amely lehetővé teszi az említett gyermek számára, hogy e két személy mindegyikével gyakorolja az Unió területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát

V. M. A. – aki bolgár állampolgársággal rendelkezik – és K. D. K. 2015 óta Spanyolországban élnek, és 2018-ban kötöttek házasságot. Gyermeük, S. D. K. A. 2019-ben született Spanyolországban. E gyermek spanyol hatóságok által kiállított születési anyakönyvi kivonata a két anyát tünteti fel a gyermek szüleiént.

Mivel a bolgár személyazonosító igazolvány megszerzéséhez a bolgár hatóságok által kiállított születési anyakönyvi kivonatra volt szükség, V. M. A. azzal a kérelemmel fordult a szófiai önkormányzathoz,¹ hogy állítsa ki azt S. D. K. A. számára. V. M. A. – kérelmének alátámasztása céljából – csatolta S. D. K. A. születési anyakönyve spanyol anyakönyvi nyilvántartásból származó kivonatának bolgár nyelvű hiteles fordítását.

A szófiai önkormányzat felszólította a V. M. A.-t, hogy igazolja S. D. K. A. leszármazását a biológiai anyjának személyazonosságát illetően. A Bulgáriában hatályos születési anyakönyvi kivonatmintá ugyanis csak egy rovatot tart fenn az „anya” számára,² és egy másikat az „apa” számára, ezekben a rovatokban pedig csak egyetlen név szerepelhet.

Mivel V. M. A. úgy ítélte meg, hogy nem köteles a kért tájékoztatást megadni, a szófiai önkormányzat megtagadta a kért születési anyakönyvi kivonat kiállítását az érintett gyermek biológiai anyjának személyazonosságára vonatkozó információk hiánya, valamint amiatt, hogy két nőnemű szülőnek a születési anyakönyvi kivonatban való feltüntetése az azonos neműek házasságát nem engedélyező Bulgária közrendjébe ütközik.

V. M. A. keresetet nyújtott be e határozattal szemben a kérdést előterjesztő bírósághoz, az Administrativen sad Sofia-gradhoz (szófiai közigazgatási bíróság, Bulgária).

Az Administrativen sad Sofia-grad (szófiai közigazgatási bíróság) arra kíván választ kapni, hogy a valamely bolgár állampolgár más tagállamban bekövetkezett, és ezen utóbbi tagállam által két anyát feltüntető születési anyakönyvi kivonattal igazolt születése bejegyzésének a bolgár

¹ A Stolichna obshtina, rayon „Pancharevo” (szófiai önkormányzat, „Pancharevo” kerület, Bulgária; a továbbiakban: szófiai önkormányzat).

² A Semeen kodeks (bolgár családjogi törvénykönyv) alapeljárásra alkalmazandó változata értelmében az anyai ágon való leszármazást a születés határozza meg, a gyermek anyja pedig – asszisztált reprodukciós eljárások esetében is – az őt megszüülő nő.

hatóságok általi megtagadása³ sérti-e az EUMSZ 20. és EUMSZ 21. cikk, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának⁴ 7., 24. és 45. cikke által az említett állampolgárra ruházott jogokat. Ennek megtagadása ugyanis megnehezítheti a bolgár személyazonosító igazolvány kiállítását, és ennél fogva akadályozhatja e gyermek számára a szabad mozgáshoz való jog gyakorlását, és így az őt uniós polgárként megillető jogok teljes körű gyakorlását.

E körülmények között ez a bíróság úgy határozott, hogy az EUSZ 4. cikk (2) bekezdésének,⁵ az EUMSZ 20. cikknek és az EUMSZ 21. cikknek, valamint a Charta 7., 24. és 45. cikkének értelmezését kéri a Bíróságtól. A kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy ezek a rendelkezések kötelezik-e a tagállamot születési anyakönyvi kivonat kiállítására – személyazonosító igazolvány megszerzése céljából – az e tagállam állampolgárságával rendelkező olyan gyermek számára, akinek egy másik tagállamban való megszületését az e másik tagállam hatóságai által kiállított olyan születési anyakönyvi kivonat igazolja e tagállam nemzeti jogának megfelelően, amely e gyermek anyjaiként e tagállamok közül az előbbi állampolgárát és annak házastársát tünteti fel, de nem határozza meg, hogy e két nő közül melyik szülte az említett gyermeket.

Nagytanácsban hozott ítéletében a Bíróság úgy értelmezi a fent hivatkozott rendelkezéseket, hogy az olyan uniós polgár kiskorú gyermek esetében, akinek a fogadó tagállam illetékes hatóságai által kiállított születési anyakönyvi kivonata a gyermek szüleiként két, azonos nemű személyt tüntet fel, a gyermek állampolgársága szerinti tagállam köteles egyrésztől a gyermek számára személyazonosító igazolványt vagy útlevelet kiállítani, annak előzetes megkövetelése nélkül, hogy saját nemzeti hatóságai születési anyakönyvi kivonatot állítsanak ki, valamint másrésztől – bármely más tagállamhoz hasonlóan – köteles elismerni a fogadó tagállam által kiállított azon dokumentumot, amely lehetővé teszi az említett gyermek számára, hogy e két személy mindegyikével gyakorolja a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát.

A Bíróság álláspontja

E következtetés levonásához a Bíróság először is emlékeztet arra, hogy azzal a céllal, hogy a tagállamok állampolgárai gyakorolhassák a tagállamok területén való szabad mozgás és tartózkodás jogát⁶ – amelyet az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdése minden uniós polgár számára elismer – a 2004/38 irányelv⁷ arra kötelezi a tagállamokat, hogy jogszabályaikkal összhangban állampolgáraik részére az állampolgárságot feltüntető személyazonosító igazolványt vagy útlevelet állítsanak ki.

Ennél fogva, mivel S. D. K. A. bolgár állampolgár, a bolgár hatóságok – új születési anyakönyvi kivonat kiállításától függetlenül – kötelesek számára a spanyol hatóságok által kiállított születési anyakönyvi kivonatban szereplő vezetéknevét feltüntető személyazonosító igazolványt vagy útlevelet kiállítani.

Az ilyen dokumentumnak – akár önmagában, akár a fogadó tagállam által kiállított más dokumentummal együtt – lehetővé kell tennie az S. D. K. A.-hoz hasonló gyermek számára, hogy gyakorolja a szabad mozgáshoz való jogát mindkét anyjával, akiknek az e gyermek szüleiként fennálló jogállását a fogadó tagállam a 2004/38 irányelvnek megfelelő tartózkodás során megállapította.

³ E bíróság szerint nem vitatott, hogy – különösen a bolgár alkotmány 25. cikkének (1) bekezdése értelmében – a gyermek a bolgár hatóságok által kiállított születési anyakönyvi kivonat hiányában is bolgár állampolgársággal rendelkezik.

⁴ A továbbiakban: Charta.

⁵ Amelynek értelmében többek között az Unió tiszteletben tartja a tagállamok nemzeti identitását, amely elválaszthatatlan része azok alapvető politikai és alkotmányos berendezkedésének.

⁶ A továbbiakban: a szabad mozgáshoz való jog.

⁷ Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 158., 77. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.; helyesbítés: HL 2009. L 274., 47. o.) 4. cikkének (3) bekezdése.

A tagállamok állampolgárai számára az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdése által elismert jogok közé tartozik ugyanis a szokásos családi élet fenntartása mind a fogadó tagállamban, mind visszatéréskor abban a tagállamban, amelynek állampolgárai, olyan módon, hogy családtagjaik is mellettük lehessenek. Mivel a spanyol hatóságok jogszerűen állapították meg, hogy biológiai vagy jogi leszármazáson alapuló rokoni kapcsolat áll fenn S. D. K. A. és két szülője között, ezt pedig az ezen utóbbiak gyermeke számára kiállított születési anyakönyvi kivonatban igazolták, ennél fogva V. M. A. és K. D. K. esetében – az EUMSZ 21. cikk és a 2004/38 irányelv alapján – olyan kiskorú uniós polgár szüleiként, aki felett tényleges szülői felügyeletet gyakorolnak, valamennyi tagállamban el kell ismerni a gyermek elkíséréséhez való jogot e jog gyakorlása során.

Ebből egyrészt az következik, hogy a tagállamok kötelesek elismerni ezt a leszármazáson alapuló rokoni kapcsolatot annak érdekében, hogy lehetővé tegyék S. D. K. A. számára, hogy mindkét szülőjével gyakorolja a szabad mozgáshoz való jogát. Másrészt a két szülőnek olyan dokumentummal kell tudnia rendelkezni, amely feljogosítja őket az e gyermekkel való utazásra. A fogadó tagállam hatóságai a legalkalmasabbak arra, hogy ilyen dokumentumot állítsanak ki, amely öltheti születési anyakönyvi kivonat formáját, és amelyet a többi tagállam köteles elismerni.

Kétségtelen, hogy a személyi állapot a tagállamok hatáskörébe tartozó terület, és hogy a tagállamok szabadságot élveznek a tekintetben, hogy az azonos nemű személyek házasságát vagy szülői jogállásukat a nemzeti jogukban előírják-e, vagy sem. E hatáskör gyakorlása során azonban minden tagállamnak tiszteletben kell tartania az uniós jogot, és különösen a Szerződésnek az uniós polgárok szabad mozgásával és tartózkodásával kapcsolatos rendelkezéseit, e célból pedig minden tagállamnak el kell ismernie a személyeknek a valamely más tagállamban – az e tagállam jogának megfelelően – megállapított személyi állapotát.

A jelen ügyben nem sérti a tagállam nemzeti identitását, és nem is fenyegeti e tagállam közrendjét a tagállam azon kötelezettsége, hogy egyrészt személyazonosító igazolványt állítson ki olyan gyermek számára, aki e tagállam állampolgára, de másik tagállamban született, és aki számára ebben e másik tagállamban olyan születési anyakönyvi kivonatot állítottak ki, amely két, azonos nemű személyt tüntet fel a gyermek szüleiként, másrészt pedig az a kötelezettsége, hogy elismerje az e gyermek és e két személy mindegyike közötti leszármazáson alapuló rokoni kapcsolatot a gyermek jogainak az EUMSZ 21. cikk és az ezzel kapcsolatos másodlagos jogi aktusok alapján, általa történő gyakorlása során. Az ilyen kötelezettség ugyanis nem jelenti azt, hogy az érintett tagállamnak a nemzeti jogában elő kell írnia az azonos nemű személyek szülői jogállását, vagy hogy – az e gyermek uniós jogból eredő jogainak gyakorlásától eltérő célokból – el kell ismernie az említett gyermek és a fogadó tagállam hatóságai által kiállított születési anyakönyvi kivonatban a gyermek szüleiként feltüntetett személyek közötti leszármazáson alapuló rokoni kapcsolatot.

Végül az a nemzeti intézkedés, amely akadályozhatja a személyek szabad mozgásának gyakorlását, kizárólag akkor igazolható, ha ezen intézkedés összhangban van a Chartában biztosított alapvető jogokkal.⁸ Ellentétes azonban a Charta 7. és 24. cikkében biztosított alapvető jogokkal, ha a szabad mozgáshoz való jogának gyakorlása keretében megfosztják a gyermeket a valamelyik szülőjével fennálló kapcsolatától, vagy ha számára e jog gyakorlását ténylegesen lehetetlenné vagy rendkívül nehézé teszik amiatt, hogy szülei azonos neműek.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

⁸ Az alapeljárás tárgyát képező helyzetben a Charta 7. cikkében biztosított, a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jog, valamint a gyermeknek a Charta 24. cikkében garantált jogai, különösen a gyermek mindenek fölött álló érdekének figyelembevételéhez való jog, valamint a két szülőjével rendszeres, személyes és közvetlen kapcsolat fenntartásához való jog a releváns.

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.